

VIẾT CHO NGƯỜI "ĐÃ CHẾT"

(Bài 36)

*/ Chuyện đời nay.

I.

Nha Trang, 1:10 PM, thứ Sáu, June 30/2017.

Một lần đã lâu, có người bạn đưa ra nhận xét:

"BG làm việc như một người đang tự tử chậm!"

Đem ứng dụng lời đó vào suốt gần một tháng "du lịch" vừa qua, từ Sài Gòn ra tới Nha Trang, thấy quả không sai!

Sáng nay, sau cuộc chuyện trò điện thoại với Uyên Thao, tôi đem ra nhà in đóng thành tập những gì đã viết.

366 trang đủ làm thành một quyển sách!

Không nghĩ mình viết "khỏe" như anh Đặng Văn Âu bảo, mà chỉ là một sự "*chụp giựt chữ nghĩa*" trước khi giao tay đầu hàng hai chữ Thời Gian.

Một câu nói của Dostoievski, suốt buổi chiều, cứ day đi day lại trong óc:

"Con người tự bản sinh cần thiết cái Đẹp; không có cái Đẹp, có lẽ con người chẳng còn muốn sống trên đời nữa. Càng ở trong hoàn cảnh thực tế khắc nghiệt bao nhiêu, con người càng có khuynh hướng hoài tưởng cái Đẹp bấy nhiêu. Cái Đẹp sẽ cứu trợ cả thế giới. Con người chấp nhận cái Đẹp với không bất kỳ điều kiện nào, đơn giản chỉ vì nó LÀ CÁI ĐẸP. Họ cúi mình một cách tôn kính trước cái Đẹp mà không cần hỏi công dụng của nó ra sao và làm thế nào để người ta có thể mua được nó."

Cái Đẹp này, theo Dostoievski (có lẽ) là Nghệ Thuật.

Nhà văn bày tỏ:

"Nghệ thuật phải luôn luôn tự trị và trung thực. Nghệ Thuật rất cần thiết trong sự hình thành cái Đẹp cho Cuộc Đời."

Còn theo tôi (suy rộng hơn cái ý của Dostoievski):

"Tất mọi điều nhìn thấy chung quanh đều là phương tiện cho chủ đề cái Đẹp".

Nhà văn, nghệ sĩ chỉ là những người đào sâu và diễn tả chủ đề ấy bằng tài năng riêng được Thượng Đế ban phát. Nghệ Thuật thoát thai từ đó.

+ Cũng từ sự thoát thai mới có điểm “khác” giữa những người bình thường và nhà văn & nghệ sĩ.

+ Và cũng điểm “khác” đó mà Narziss mới nhận định về Goldmund là **“đã được Thượng Đế yêu hơn!”**

II.

Có những *nơi chốn* và *con người* mà khi thoát gặp, lại nằm luôn trong ký ức tôi, như thể **“đã được thấy rồi”** từ trong tiền kiếp.

+ Năm 2001, nghe tin Trọng bệnh nặng, tôi bỏ tất cả công việc làm ở Mỹ, bay sang Berlin, ở lại hơn một tháng với em.

Hình ảnh *“Con phố nhỏ dẫn vào nhà Trọng với những cột điện đường, cái chụp đèn úp xuống tỏa ánh sáng vàng vọt, giống hệt hình ảnh người đàn bà đang gục đầu khóc một mình giữa khuya tĩnh vắng”*

đã thu hút trọn tâm hồn tôi ngay buổi đầu đến đó, mãi về sau nhớ lại, vẫn y hệt cảm nghĩ *“quen thuộc lắm”* của buổi thứ nhất..

+ Rồi, cũng trong thời gian hơn một tháng dạo Mar. 2001 ấy, trời cuối Đông thật lạnh, có một lần theo Trọng cùng vài đứa bạn em tới một quán rượu ở Berlin lúc nửa đêm.

Thoạt bước vào, chợt nghĩ liền ngay đến hình ảnh Modigliani với những quán rượu làm nơi tá túc cho họa sĩ vào đầu thế kỷ 19. Ánh đèn âm áp, những lọ chai sắp hàng nơi kệ, những cái ly treo ngược trên quầy.

Thế là cứ đứng ngây tại chỗ trong ý nghĩ *“Nơi này quen lắm, quen lắm!”*; đồng thời là nỗi xót xa *“Kể từ nay đứa em đâu còn hưởng thụ được những cái Đẹp của Cuộc Đời, điển hình là không gian quán rượu đêm nay!”*

Với tôi, cái Đẹp chính là như vậy, không cứ chỉ Nghệ Thuật.

Cái Đẹp là Sự Sống, SỐNG và HƯỞNG THỤ SỰ SỐNG trên tất cả mọi cảnh-huống-nơi-chốn (BẰNG cái đầu của một nghệ sĩ).

Hãy tưởng tượng, có phải là “hình ảnh đẹp” khi ngồi một mình trong căn-nhà-những-người-trăm-năm-cũ lúc 3 giờ sáng, viết những giòng thư cho Người “Đã Chết”?

Trong nỗi cô đơn đã có cái gì rất đẹp đến dường “lạnh gáy”, giống như lớp da thịt vừa bị cửa một đường lưỡi *lame* ngọt lịm!

Đêm qua ngồi trò chuyện, nghe Túy Tâm kể lại quãng đời tù ngục 5 năm theo “tuổi trẻ nông cuồng” thời gian đầu của cuộc đời thâm trầm; từng cảnh trạng gọi nhắc bằng giọng điệu thản nhiên của Tâm, đối với tôi cũng là từng “cái Đẹp” chính tôi đang có may mắn tiếp nhận.

- + “*Cái Đẹp trong tù*” này hẳn anh Uyên Thao, anh Văn Quang, anh Ma Xuân Đạo cũng “biết được” NGAY chính khi phải đối diện chúng?
- + Vai trò “nhà văn vĩ đại” của Dostoievski thực sự khởi đi từ kết quả của mười năm khổ sai lao động.
- + Chủ đề Viết Cho Người “Đã Chết” có lẽ cũng đã thấy LÓ RA chút ít khởi từ điểm vừa nói mà đi?

III.

Chiều nay trời Nha Trang rất đẹp. Từ hành lang đang ngồi viết nhìn xuống, thẳng là mặt biển, phía bên phải là một nhà hàng ăn, tọa lạc ngay trong khuôn viên khách sạn.

Những tiếng “*một, hai, ba, dô!*” của đám khách nhậu từng hồi hô to như điệu quân hành đều nhịp.

Đám tiếp viên trai-gái-con-nít đứng chầu chực, hoặc đi tới đi lui (đến mỗi cả chân) giữa những lớp ghế, lớp bàn.

Trong sự sồi mòn cảm nghĩ của “một con người” thì hẳn nhiên tôi sẽ tìm ra ngay HAI tâm trạng đối nghịch (*thỏa mãn hưởng thụ TRÊN*, với *cam chịu đọa đày VÍ* “đồng tiền” dơ bẩn) của HAI lớp người điển hình vừa kể.

Nhưng, trên cái nhìn phiến diện của “một nghệ sĩ” thì lại thấy đó cũng là biểu tượng cho cái Đẹp!

Cái Đẹp của Cuộc Đời! (có dấu chấm than rất đáng được nhà văn tôn vinh!)

- + Một lá thư rất nhỏ vừa tìm ra giữa đống thư lưu trữ trong máy:

Virginia, Tue, September 23, 2008

BG thân,

Rất mừng nhận được thư BG.

*Dù xa cách, dù lâu lắm hoặc **chẳng bao giờ còn có thể liên lạc với nhau** thì BG vẫn hãy tin chẳng có gì thay đổi trong tình cảm tôi dành cho BG. **BG KHÔNG như bọn tôi, nhưng tôi thường nghĩ về BG như một người TRONG cái thế giới mà tôi đã có.***

Nhưng thôi, chuyện gì rồi cũng như nước chảy qua cầu!

(Uyên Thao).

- + Đây cũng là cái Đẹp, một nỗi tương quan rất đẹp giữa hai nhà văn.

+ Cái Đẹp kết thúc lá thư chiều nay, với tôi, là điều “đẹp hơn tất cả”:

A POEM FOR MOTHER ON MY 12th BIRTHDAY

(Trần Nghi Âu Cơ).

Dear Mother,

I want to tell You

my three little secrets

I know You will care

I know You will share

my sorrow and tears

I know You will listen

by all your pure soul

You are more special

than my life

and my heart

More special than my friends

and some happiness I can get

because You are that happiness

You are more precious

than money, gold, or silver

I want to thank You

because it was You

who gave me life

who was the wife of my Father

But it was not Him

who raised me up

It was not Him

who stayed with me when I cried

It was You by my side

whenever I'm sick

I love You so much!

My dearest Mommy!

(Cali, Oct. 9/1999, my 12th birthday).

[]

BÀI THƠ TẶNG MẸ TRONG NGÀY SINH NHẬT THỨ 12 CỦA TÔI.

(TTBG chuyên Việt ngữ)

Mẹ ơi,
Con muốn thừa với Mẹ
ba điều bí mật nhỏ của con
Con biết Mẹ sẽ quan tâm
Con biết Mẹ cùng chia sẻ
nỗi buồn và nước mắt của con
Con biết Mẹ sẽ nghe
bằng trọn tâm hồn của Mẹ
Mẹ đặc biệt hơn
đời của con
và trái tim con
Đặc biệt hơn đám bạn con
và vui thú nào con có
bởi Mẹ là niềm vui thú đó
Mẹ quý hơn
tiền hay vàng, bạc
Con muốn cảm ơn Mẹ
bởi vì Mẹ
đã cho con cuộc đời
Mẹ là người vợ của Bố
Nhưng không phải Bố
nuôi con lớn
Không phải Bố
ở với con khi nào con khóc
Mà chỉ là Mẹ cạnh bên
bất cứ lúc nào con bệnh
Con thương Mẹ lắm!
Mẹ rất yêu dấu của con!

(Cali. 9 tháng 10/1999, ngày sinh nhật thứ 12 của tôi.)

[]

Bài đang viết dở, ý chưa hết, câu chưa xong mà đành phải ngưng để tiếp cô em gái “*Chị đừng quên túi lá đu đủ của anh Uyên Thao*”.

ÂN TÌNH là cái đẹp trên hết của mọi cái Đẹp.

[]

Trần Thị Bông Giấy.

(Nha Trang, 1:10 PM, thứ Sáu, July 1/2017).

[]